

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540–2544) มีเป้าหมายใหญ่ด้วยการให้ความสำคัญกับ “คน” เป็นศูนย์กลาง มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคนเป็นวัตถุประสงค์หลักควบคู่ไปกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจซึ่งการที่จะพัฒนาคนหรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้นั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการศึกษาก่อนเพราะการให้การศึกษาแก่คน นับเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มศักยภาพและเป็นการเพิ่มผลผลิตภาพแรงงานในระบบเศรษฐกิจซึ่งจะเป็นแรงผลักดันสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมีเสถียรภาพที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

จากความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นความจำเป็นที่รัฐบาลต้องให้การสนับสนุนระบบการศึกษาของประเทศทั้งการให้ความอุดหนุนด้านการเงินและการกำหนดนโยบายการศึกษาแต่ปรากฏว่ามีประชากรส่วนใหญ่ของประเทศได้รับความไม่เป็นธรรมทางการศึกษาเนื่องจากปัญหาความยากจนในชนบทและในพื้นที่ห่างไกลทำให้เยาวชนจำนวนมากกลายเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ตลอดจนการกระจายรายได้ก็ไม่เท่าเทียมกันเพราะมีการกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเขตเมือง แต่ปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อการศึกษาของเยาวชนกลุ่มนี้ก็ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐบาลที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ดังจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามโครงสร้างแผนงานของสำนักงานงบประมาณ (ตารางที่ 1.1 ภาคผนวก) ที่จัดสรรให้งบประมาณด้านการศึกษาสูงเป็นอันดับหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายทั้งประเทศ

โดยที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศและเพื่อเป็นการสนองตอบกับความจำเป็นดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้ผู้อยู่ในวัยศึกษาได้รับการศึกษาสูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทัดเทียมกันกับผู้ที่มีฐานะดี ดังนั้นสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลังจึงได้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแก่ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งด้วยโอกาสทางการศึกษาอันจะมีส่วนสำคัญในการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน

2. เป็นการตอบสนองต่อนโยบายการกระจายรายได้ ตลอดจนเพื่อสนับสนุนการพัฒนา ระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการ ศึกษาของประชาชน

กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ทบวงมหาวิทยาลัย ได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อ รองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศจึงกำหนด เป็นนโยบายสนับสนุนภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงานในขณะเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียนนักศึกษาที่ ด้วยโอกาสจึงกำหนดเป็นนโยบายให้ภาครัฐสนับสนุนทางการเงิน โดยการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย จากนโยบายทั้งสองข้อดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องและเกื้อหนุนกันจึงเสนอเป็นมาตรการส่งเสริม 3 ประการ ได้แก่

1. การสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน
2. การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเอกชน
3. การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

28 มีนาคม 2538 คณะรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี) มีมติเห็นชอบใน หลักการโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมและเริ่มให้นักเรียน นักศึกษากู้ยืมได้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา

ภายหลังเมื่อรัฐเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากขึ้น จึงได้ออกพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ส่งผลให้การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษามีความมั่นคงถาวรขึ้น

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ดำเนินมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ตามวัตถุประสงค์ของเงิน กองทุนเพื่อศึกษาดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของ ผู้ได้รับเงินกู้เพื่อการศึกษาว่าได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้วได้นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของ รัฐบาลหรือไม่ และจะได้ศึกษาถึงความต้องการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง ที่ผู้กู้ มีความต้องการ รวมทั้งความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาที่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลหรือไม่
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักศึกษาที่ใช้และไม่ใช้บริการกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 นิยามคำศัพท์

กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง กองทุนที่สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์มีโอกาสได้กู้ยืม เพื่อใช้ในการศึกษาอย่างทัดเทียมกันกับผู้ที่มีฐานะดี

ผู้กู้เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง นักเรียนจากโรงเรียนในอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ ที่กู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่นักศึกษาผู้กู้เงินจากกองทุนฯ ใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา เช่น อุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจากการศึกษา ค่าเรียนพิเศษ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศึกษา

ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นแก่การครองชีพ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนฯ ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าของใช้ในชีวิตประจำวันและค่ารักษาพยาบาล

ค่าใช้จ่ายสิ่งที่ไม่จำเป็นแก่การครองชีพ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนฯ ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือสิ่งที่ไม่สมควรแก่ฐานะหรือความเหมาะสมในการเป็นนักศึกษา เช่น ค่าอาหารใช้จ่ายในการสังสรรค์ ค่าซื้อของสะสม ค่าชมภาพยนตร์ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ค่าเสริมสวย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา
2. เพื่อทราบพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาที่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่านำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลหรือไม่
3. เพื่อนำปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับ เป็นแนวทางในการวางแผน

เข้านโยบายของภาครัฐบาล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอกู้เงินกู้เพื่อการศึกษาอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันมิให้ประเทศชาติต้องสูญเสียเงินไปโดยเปล่าประโยชน์ และได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University